

Людмила Скорина
СПЕЦИФИКА ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТЕКСТОВ И ФРАНКО В ПОВЕСТИ-
ЭССЕ РОМАНА ГОРАКА «ТВОЕ ИМЯ НЕ ПРОИЗНЕСУ НИКОГДА»
(ИНТЕРТЕКСТУАЛЬНОСТЬ КАК МАРКЕР ОПРЕДЕЛЕНИЯ ЖАНРОВОГО
КОДА ПРОИЗВЕДЕНИЯ)

В статье исследуется специфика и функции интертекста в повести-эссе Романа Горака «Твое имя не произнесу никогда», на этой основе уточняются жанровые дефиниции произведения.

Ключевые слова: интертекстема, цитата, жанровый код, повесть, эссе.

Lyudmyla Skoryna
THE SPECIFIC CHARACTER OF «FRANKO'S WORD» USAGE IN RO-
MAN GORAK'S NARRATIVE-ESSAY «I WILL NEVER UTTER YOUR
NAME»

(INTERSEXUALITY AS GENRE CODE OF THE LITERARY WORK)

The article investigates the specific character and functions of intertextemes in Roman Gorak's narrative-essay «I Will Never Utter Your Name»; on this basis the genre code of the literary work is defined.

Key words: intertexteme, quotation, genre code, narrative, essay.

Стаття надійшла до редакції – 12.11.2011 р.

Прийнята до друку – 6.12.2011 р.

УДК 821.161.2.09 Іван Липа

ОЛЬГА КАЗАНОВА

ЕКЗИСТЕНЦІЙНІ МОТИВИ В ЛІРИЧНІЙ ПРОЗІ ІВАНА ЛИПИ

У статті проаналізовано особливості артикуляції екзистенційних мотивів у ліричній прозі І. Липи, зокрема в дитячому «Він умирав», «Вона не вмирає». Виявлено специфіку структурно-композиційного та мовленнєвого рівнів ліричної прози письменника.

Ключові слова: жанр, структура, наративні форми, композиція, екзистенційні мотиви.

Іван Липа – один із найсуперечливіших письменників кінця ХІХ – початку ХХ століття, культурно-громадський діяч, який пройшов у

літературі складний творчий шлях. За свою самовіддану любов до України зазнавав арешти, переслідування, а твори митця так і залишилися невизнаними, забутими, загубленими в архівах.

Активна творча діяльність Івана Липи збіглася з модерністичним оновленням літератури, подоланням застарілих тенденцій та шаблонів. Письменник залишив чималий доробок безфабульних жанрів малої прози, працюючи у різноманітних літературних стилях та напрямках.

Мала проза українського письменника відбиває пошуки нових засобів художнього відображення, складних світоглядних та естетичних суперечностей перехідної доби. Поетика творів відбила складний, але цікавий синтез традиційного (національного) світогляду та формотворчих модерністичних засобів. Відмова від раціоналістичного дискурсу, необхідність змінити стереотипи художньої свідомості, тяжіння до зображення конфліктів універсального змісту, створення полісемантичних образів та ситуацій зумовили й ідейно-тематичні та жанрово-стильові зміни малої прози митця.

Не дивно, що екзистенційне світосприйняття, духовно близьке менталітету українців, найбільш яскраво виявлялося саме у модерністичних творах зламу століть, з притаманними настроями трагічності життя, відчуття страху самотності, відчуження, втрати свободи, почуттями приреченості, переживаннями плинності часу, намаганням втекти від буденної рутини. Українська література кінця XIX – початку XX століття, так само як і європейська, «відчувала та сприймала нові тенденції, зміни, але по-особливому, по-своєму реагувала на них, виявляючи національну самобутність.... Це дає підстави весь комплекс названих тенденцій, сформований до появи екзистенціалізму, назвати екзистенційністю, оскільки саме екзистенційність (інтерес до особистості, її проблем та внутрішнього світу) передбачала сукупність рис, які пізніше стали ідейно-естетичною основою власне екзистенційної-філософії [5, с. 7]».

Видається цікавим простежити особливості авторського світобачення через виявлення екзистенційних мотивів та образів у поезії модерністичної діалогії Івана Липи «Він умирав», «Вона не вмирає».

Прозові мініатюри письменника сприймаються як авторефлексія щодо минулих подій у його житті, яка переростає в узагальнені екзистенційні міркування про сенс людського існування, про призначення митця у цьому світі, істинність національних ідей тощо.

Вже з перших речень прозової мініатюри «Він умирав», використовуючи поетику контрасту, Іван Липа моделює екзистенційну «межову» ситуацію духовної приреченості ліричного героя, який перебуває на порозі своєї смерті: «Дух ще молодий, могутній, а тіло дочасно знесилила зла не-дуга – тяжка, скорботна неволя [3, с. 53]».

Семантичної акцентуації набуває образне порівняння: «недуга – тяжка, скорботна неволя». Семантика лексеми «неволя» у загальному контексті твору виявляє розвиток прихованих мотивів фатальної приреченості людини, втрати надій, життєвих орієнтирів, відчуття й переживання духовного зламу. «Неволя» скувала почуття, думки, прагнення героя, «знесилила», понівечила його душу, прирекла його на самотність, відірваність від дійсності.

Інтенції смутку, безнадії, хаосу в душі ліричного героя виражаються через образно-асоціативний контраст між «молодим духом» і «знесиленим тілом», що відбиває вічний конфлікт між бажаним та реальним, надією та приреченістю, життям та фатумом.

Нагнітання властивих емоцій, почуттів посилюється тавтологічним зображенням вмираючого персонажа, що розгортається в тексті як рефрен, створює особливий тип «наскрізної композиції»: «Гаряче серце ледве чутно билосся, уста пророчі вже не шопотіли, прозорливі очі стулилися... [3, с. 55]».

Екзистенційний зміст зображеної ситуації втілюють і своєрідні мовленнєві конструкції, натяки, символічні висловлювання, у семантичній структурі яких «стираються» номінативні референтні значення, натомість виявляється багатоплановість контекстуальних смислів. Так, емоційне переживання самотності, «загубленості» у великому ворожому світі посилюється антитетичною кольоровою гамою, а також символічними образами «всесильного сонця» та «мізерного людського життя». Принцип протиставлення, подвійності зумовлює характерне для настроєвої палітри творів письменника експресивне тло: «Він ждав смерті. Чорна ніч спливала, білий літній поранок поспішав ся заволодіти землею. Воскресло всесильне сонце, а з ним устало й мізерне життя людське [3, с. 54]».

На думку Магдалени Ласло-Куцок, поетика амбівалентності, двозначності – властивість поетичних творів [див.: 2]. Дослідниця доводить, що «... це тло, на якому з'являється символ, сам багатозначний [2, с. 143]». Символ сонця, що інтегрує безліч значень добра, життєвої енергії, «вищої космічної сили», початок життя, розквіту

всього живого ніби посилює бажання жити, виявляє повноту й гармонію буття. Але життя ліричного героя закінчується, він знаходиться на порозі своєї смерті. Усвідомлення цього відбувається саме через символічні антиномії: дня і ночі, сонця й темряви, бажаного і реального. Це провокує спалах пригнічених емоцій та переживань персонажа, які відбиваються у мовленні.

Притлумленим болем у серці контрастує і світ природи: "Через одчинене вікно долітали до нього тюремні оклики і вільне щебетання пташок... [3, с. 54]».

Оживлення природи протиставлено безсиллю, душевній та фізичній хворобі героя. Через синестезійне сприйняття природи в його уяві виникають несподівані персоніфіковані образи, відбувається нагнітання звукових асоціацій, що відбиває градаційне наростання внутрішньої напруги, переживання власного відчуження від зовнішнього прекрасного світу:

«І ненароком завітав ніжний вітерець, принісши пахощі з польвих квіток...

Згадав він розлогі, квітчасті степи своєї країни...

Сонце підбивало ся в гору, а гук зростав, душав, опанував цілу округу.

Усі згуки нарешті злили ся в один стогін, що раз наближався, раз віддаляв ся, знова вибухав на вільний простір і знов глухо гудів, немов кинений у безодню.

Неначе десь далеко борюкав ся з смертю поранений велетень... [3, с. 54]».

У прозовій мініатюрі Івана Липи передсмертний «межовий» стан ліричного героя асоціативно пов'язується із станом творіння митця, його трансцендентністю, досягнути яку неможливо, не переживши критичної «порогової» ситуації, глибокого потрясіння. Через поодинокі прикметники-характеристики персонажа, як-от: «уста пророчі», «прозорливі очі», образно-символічну антиномію «воскреслого всесильного сонця» й «мізерного життя людського» вгадується ніцшеанське розуміння творчості й ролі митця у світі. Пізнати, відчутти мистецтво може лише «обрана» людина, здатна змінити життя, доторкнутися до краси, відчутти і та по-своєму передати світові.

Через мінливі підсвідомі образи, низку семантично невідповідних асоціацій виражаються переживання страху, розчарування від нездійсненого, невітленого у власному житті:

«І раптом відчув, що наближається смерть...

Мов у калейдоскопі, в живих образах, пролітали перед ним його молодечі роки.

Не довге життя, але повне горячої любови, натхнене ентузіазмом, богате великими ділами – уже з саможертви... [3, с. 54]».

Виникає екзистенційний конфлікт між духовним й творчим призначенням митця та реальною дійсністю, що стає наступним етапом розвитку екзистенційних мотивів у творі. В уяві ліричного героя виринають колажні фрагментарні спогади про минуле життя, що змушують переосмислити власний життєвий вибір. У підтексті вгадуються соціально-психологічні мотиви через протиставлення пустих дій «патриція», який не зміг зрозуміти й відчути силу «народного білю» до кінця, та простої людини, народного «пророка», який живе заради своєї країни:

«Він – раб, син невільничого народу, мов орел молодий вилетів з свого тісного гнізда, гордо-сміливо поплинув у небезпечний світ...

Бурями ревучими загартував могутні сили, насталив досвідом гострий розум, пишним цвітом розвинув молоду душу

Малий раб – став великим патрицієм. Першим між перших у всій державі.

Високо підняв ся над усіма народами і вільним птахом могутньої мисли облетів необмежну імперію.

У куті її побачив свій рідний народ...

Рабський, темний, убогий.

І перший раз у житті доторкнув ся його душі біль. Гострий, нестерпучий, як мстивий удар самого Марса. Біль за рабський народ [3, с.54-55]».

Саме в цьому митець бачив своє призначення, сенс власного існування, у чому виразно прочитуються і світоглядні ідеї самого автора. З біографічних даних відомо, що Іван Липа був одним з активних діячів «Братства тарасівців», за що був ув'язнений майже на рік, згодом три роки перебував у Керчі під наглядом. Тринадцять місяців допитів, слідства, знущань, вилучення творів й заборони писати, а потім суд і вирок – «за стремление к отторжению Малороссии от Великой России». На останнє запитання судді, який, можливо, хотів пом'якшити долю молодого людини, «Сожалеете о содеянном?» – письменник промовчав.

Особливою рисою творчості Івана Липи було те, що у внутрішньому світі митця завжди віддзеркалювалося національне буття, без якого його існування втратило б смисл. Так, і в уяві ліричного героя прозової мініатюри «Він умирав» образ України персоніфікується, набуває суб'єктивних ознак, щої тексті виявляється через граматичні маркери висловлювань (написання з великої літери), звернення до країни як до живої істоти:

«Пив з повного кубка духовне щастя. За волю, за рівність, зривав ся на блискавицях в хмари, палав як сонце негасиме, мов буря руйнував патриціанські основи...

Став жити тільки Нею і для Неї.

Цілою душею, горячим серцем, багатою мислею [3, с. 55]».

Стан натхнення, прагнення творити для свого народу протиставляється сірому, буденному існуванню та передається градацією яскравих означень, кумуляцією предикатів, що виражають динаміку емоцій, образних уявлень, що стають засобами поступового зростання інтонаційно-сміслового напруження:

«І раптом урвалася ця нитка життя!...

Ще молодий, завзятий, непереможний, а вже не жив.

Замурований, закутий за тюремними кратами... [3, с.55]».

Реальна дійсність розчаровує ліричного героя. Він усвідомлює безнадійність своїх зусиль, нереалізованість надій та сподівань і прагне забуття. Це зумовлює візуалізацію містично-символічних картин власної смерті у збудженій уяві в'язня. Сугеруючи потік асоціацій, образів, певний настрій, герой занурюється у психологічно-нервовий стан «смерті-забуття», що підсвідомо сприймається як спосіб звільнення від земних страждань. Смерть виступає метафорою остаточного розриву з минулим, символом оновлення життя, початком нового духовного існування.

Драматизм ситуації увиразнюється через діалогічні інтенції оповіді, що складається із взаємоперетинання «двох голосів», виявляє «розщепленість» свідомості героя у найважчі, найемоційніші часи власної екзистенції. Ці голоси підсвідомості то дистанціюються (через риторичні запитання), то зливаються в єдине ціле. Герой-екзистенціал немов веде розмову з самим собою. Така структурно-композиційна форма сприяє більшій емоційній виразності мовлення, зумовлює ритмічне структурування викладу. Крім того, в цих висловлюваннях

інтенсифіковано рецептивне начало, що посилює ефект співпереживання та враження від зображеного у читача:

«А він самотній, забутий, занедбаний чекає смерті.

Жде байдужно.

Що-же? Її долю був спокійний: знав, що по тиранії все йде свобода, як по дитинстві пишна молодість

А його власне життя?...

Ні! Він не журить ся, не тужить об тім, що може ніхто в світі не довідаєть ся, ніхто не вбачить, не зрозуміє, чим він пожертвував для Неї... Байдуже!...

...Він не лякаєть ся будучини... смерті своєї!

...Не повернувся, не чув уже свого тіла і тільки крізь вікно побачив подругу – зірку, що давно вже манить його до себе... [3, с.55]».

Образ зірки символізує звільнення героя від земних негараздів, непорозумінь, провокує вибух емоцій, миттєвого відчуття певного душевного катарсису:

«Зараз, зараз – він до неї поплине!

Куди?...

У якусь невідому пустиню...

Ні – у святу без краю просторінь, де він зіллеться душею з природою!...

Де не буде вже ні мук, ні волі, ніяких бажань...

Нічого не буде... [3, с. 55]».

Художню картину екзистенційних пошуків увиразнюють і містичні відіння героя – як короткі спалахи збудженої переходом від життя до смерті свідомості. З глибин позасвідомого «виштовхуються» розрізненні, амбівалентні асоціації, переживання, що, з одного боку, провокують спалах відчуттів страху, розгубленості, а з іншого – посилюють прагнення звільнитися від земних страждань, переступити межу смерті. Саме у моменти «порогової ситуації» відкриваються істини людського існування, що втілюються у філософських міркуваннях ліричного героя:

«А на землі зостанеть ся те-ж саме життя, ті-ж самі люди, ця зірка – тільки його не буде!

Його тільки не буде ... А світ буде ... і Вона...

Ні! Разом із ним загине й світ!

Усе лиш облуда, витвори фантазії, гра нервової системи....

Цілий світ – така-ж чарівна мана, як і сон... [3, с. 59]».

Підсвідомі прагнення не реалізуються, виникає хворобливий стан, психологічне напруження. Неозначені звертання стають певним способом словесної сугестії для суб'єкта мовлення, впливу на самого себе, навіювання песимістичного, невизначеного стану, що є згубним для нього.

Головним у творі стає не зображення дійсності, сюжетних деталей, а феномен мовлення, сугестія метафоричних утворень, поетичних вербальних комплексів. «Асоціативне поле» такого викладу є значно ширшим, ніж у міметичних описових конструкціях. Предметність, однозначність втрачається, розсіюється в полісемантичному образному ланцюгу. За спостереженнями Олександра Потебні, така мова стає «... засобом не вираження вже готової думки, а її створення, ... є не відображенням сформованого світобачення, а діяльності, що формує його... [6, с. 120]». Складність багатозначних варіацій ідейного залежно від особистісного сприйняття читача. Це виявляє внутрішню природу мистецького покликання письменника, суголосного певним засадам раннього українського символізму, які виявляли поети «Молодої Музи», польські, французькі модерністи.

Засобами асоціативно-психологічного символізму Іван Липа зумів майстерно відтворити драматичну ситуацію втраченої єдності зі світом, внутрішнього дисбалансу і, водночас, відобразив напружені пошуки людиною шляхів відновлення загубленої гармонії. Так, своєрідним продовженням цих мотивів стає прозова мініатюра Івана Липи «Вона не вмирає». Екзистенційне прагнення до волі, утвердження надії стають домінантними інтенціями-переживаннями у свідомості ліричного героя цього твору. На такі міркування настановує декодування семантики назви, що виявляється у самому тексті:

«Серед людського смутку й плачу почув у душі жадобу щастя. Серед важкого гніту й насильства гартував стріли гострі, щоб збудити волю...»

Ті, що себе звали освіченими, казали: «Воля вашого народу вже вмерла».

А серце власне йому говорило: воля не вмирає; вона живе і житиме, поки стоїть світ.

Вмить перелітав він на крилах мрій у той далекий край, і там відчув її ніжний подих, мов весняні пахощі степових трав... [4, с. 110]».

Через синестезійне сприйняття оточуючого ліричний герой поринає у світ ілюзій, марень. Розгортається контекстуально-символічна

опозиція дійсності й іншого уявного світу, де панує пріоритет вищих духовних цінностей (які письменник майже завжди розумів у національному контексті). На думку Лідії Глиняної, осмислення письменником «сенсу людського існування й призначення людини в цьому світі найяскравіше виявляється в алегоричних жанрах – притчах Івана Липи, в яких наскрізною стає антитеза образів Духу Землі і Духу Всесвіту [1, с.205]». Власне з цими пов'язані і принципи організації художнього простору в аналізованому творі. Дисгармонія людського існування виявляється в горизонтальній проекції простору, що розмикається на дві буттєві площини:

«Припадав до сирій землі, прислухався...

Чув: нагорі гучний бенкет, унизу плач.

Нагорі голоси: Фанатик умерлої навіки волі хоче роз'єднати братні народи... Силкується повернути назад колесо історії...

Унизу тихі зітхання.

Нагорі: «Навіжений, хоче зруйнувати могутню споруд»

Унизу – як у могилі [4, с. 110].

Трагічна «розірваність» буття, загубленість людини у світі, абсурдність її маргінального існування усвідомлюється героєм не лише як екзистенційний конфлікт життя, жорстокої реальності, але й як нездійсненність, ілюзорність національних ідей та прагнень.

Експресивність образних рядів, розвиток ідейних мотивів у творі зумовлені композиційною градацією, тобто послідовним нагнітанням ліричних переживань, почуттів героя. Образ «волі» набуває нових семантичних відтінків, зумовлених контекстуальними інтенціями висловлювання ліричного суб'єкта. Прагнення до «волі» втілює не лише смисл духовного призначення митця, але й пов'язує його із щасливим життям народу. Виразність градації посилюється завдяки поєднанню її з епіфорою:

«... Проте сам волі не бачив...

... То була воля...

... виходив волю визволяти.

... Потягла його якась сила як найближче до волі.

Зійшов у глибокі підземні тюрми, там бив залізом у мури глухі, – за їми чулося, як тріпочеться воля... [4, с. 110]».

Багатозначні варіації ідейного та образного наповнення тексту увиразнюються через асоціативні алюзії: «Помацки переходив з хати до хати, розбуркував сонливих, світив їм досвітніми вогнями [4, с.111]».

Здається, що перед нами текст, «пронизаний» екзистенційною свідомістю автора, який «зливається» з героєм, проникає і прочитує його думки. Канва мінливих вражень, внутрішніх переживань, марень героя передається невластне прямою мовою, що надає оповіді узагальнених смислів. Через зображення суб'єктивного досвіду виявляються інтенції до загального осмислення екзистенційних проблем людського існування.

Наростання експресивності висловлювань досягається також і спробою строфічного упорядкування текстових елементів. Послідовне виділення абзаців, синтаксично «розбиті» фрази, відокремлені висловлювання виявляють прихильність автора до поетичного мислення. Кожен рядок – частина роздуму, виявлення почуттів суб'єкта мовлення.

Необхідно зауважити, що для модерністського дискурсу знаковим було й поняття «мовчання», яке «... мало означати вираження без допомоги звичайних слів або звичайних значень цих слів, у тому числі й за участі немовних чинників поетизації слова [7, с. 202]». Письменники намагалися позбутися «міметичної основи творчості» із властивою конкретикою часопросторового відображення дійсності, через яку неможливо було відтворити чуттєво-настрове, іноді містичне, сприйняття світу. Переживання, емоції, психологічні стани суб'єктів мовлення виявлялись не лише у формі полісемантичних та експресивних висловлювань, а й через ритм, «тон», мовно-звуковий шар оповіді. Так, у прозовій мініатюрі «Вона не вмирає» суттєвим елементом ритмо-інтонаційної організації висловлювань стає поетика паузації. Паузи, позначені в тексті переважно трьома крапками, не лише відокремлюють синтагми одна від одної, але й передають емоційні відтінки мовлення. Паузи означають вербально не оформлені психологічні процеси, пов'язані з декодуванням та формуванням наступної структури висловлювання. Функціональне призначення пауз зумовлене потребою вираження емоційного напруження, переживань ліричного суб'єкта.

Наприкінці твору автор застосовує прийом «антистрофи»: на тлі сумної картини раптом виникають оптимістичні сподівання оповідача на повернення гармонії і щастя, що створює своєрідний підсумок осмислення представленої ситуації. Актуалізується політональність та, певною мірою, притчевий характер оповіді:

«Немов з одної могутньої душі, з одних широких грудей полився урочистий гімн свободі!

Одчинилися всі двері великої тюрми.

Невольники вийшли до вільних...

І він вийшов, і прилучив до одностайної пісні свій знеможений голос [4, с. 111]».

Отже, структурно-семіотичний аналіз прозових мініатюр Івана Липи дає можливість простежити їх зв'язок із становленням українського модернізму, розвитком західноєвропейських художніх тенденцій та виробленням неповторних рис поетики власних творів митця. Письменник поєднав у своїй творчості своєрідний авторський стиль з новітніми орієнтаціями на екзистенційні теми, мотиви, що підносилися в європейській літературі, зі споконвічним потягом до екзистенційного світовідчуття, притаманного українській національній ментальності. Домінуючими екзистенційними мотивами у модерністичних творах митця стають мотиви внутрішньої свободи, надії на майбутнє, пошуки гармонії людського існування у духовних сферах життя, нерозривно пов'язаного з реалізацією національних ідей. У творах письменника відбито своєрідне образно-асоціативне сприйняття світу, передане через систему мовленнєво-виражальних засобів тексту (використання метафор, порівнянь, символічних висловлювань, в основі яких поєднання найвіддаленіших понять й смислів та ін.). Завдяки фрагментарності внутрішніх монологів, марень, візій героїв, що перебувають у межових ситуаціях, акцентується увага на трагічних мінливих моментах людського існування, що провокує осмислення буття як трансцендентної сутності.

Література

1. Глиняна Л. Пригча як форма вираження духовної філософії І. Липи / Лідія Глиняна // Роди і жанри літератури. – Одеса, 1997. – С. 205-208.
2. Ласло-Куцок М. Ключ до Белетристики / Магдалина Ласло-Куцок. – Бухарест: Вид.-во МУСТАНГ, 2000. – 291 с.
3. Липа І. Він умирав / Іван Липа // За красою : [альманах] / [упор. О. Луцький]. – Чернівці, 1905. – С. 54-59.
4. Липа І. Вона не вмирає / Іван Липа // Нова громада. – 1906. – № 2. – С.109 -111.
5. Назарович Л. Т. Екзистенційність як філософська та художньо-естетична домінанта української малої прози кінця ХІХ – початку ХХ століття : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.06 «Теорія літератури» / Л. Т. Назарович. -Тернопіль, 2008. – 20 с.
6. Потебня А. А. Мысль и язык / А. А. Потебня. – К. : СИНТО, 1993. – 192 с.

7. Яковенко С. Романтики, естети, ніцшеанці. Українська та польська літературна критика раннього модернізму / Сергій Яковенко. – К. : Видавництво «Часопис Критика», 2006. – 296 с.

Ольга Казанова
ЭКЗИСТЕНЦИАЛЬНЫЕ МОТИВЫ
В ЛИРИЧЕСКОЙ ПРОЗЕ ИВАНА ЛИПЫ

В статье проанализированы особенности артикуляции экзистенциальных мотивов в лирической прозе И.Липы, в частности в диптихе «Он умирает», «Она не умирает». Выявлено специфику структурно-композиционного и речевого уровней лирической прозы писателя.

Ключевые слова: жанр, структура, нарративные формы, композиция, экзистенциальные мотивы.

Olga Casanova
EXISTENTIAL MOTIVES IN LYRICAL PROSE IVAN LIPES

It is investigated in the article the modern essays in prose by Ivan Lypa. Actually, it is noted the existential motives in works by Ivan Lypa «He was dying» and «She is not dying». It is analyzed the specifics of plot, compositional and speech factors in modern prose by Ivan Lypa.

Keywords: genre, structure, narrative forms, compositional, existential motives.

*Стаття надійшла до редакції – 30.11.2011 р.
Прийнята до друку – 6.12.2011 р.*

УДК 821.161.2.09 Багряний

КАТЕРИНА СТЕПАНЕЦЬ

**ОСОБЛИВОСТІ ПОЕТИКИ ДРАМАТИЧНОЇ ПОВІСТІ
ІВАНА БАГРЯНОГО «МОРІТУРІ»**

Стаття присвячена дослідженню поетики драматичної повісті І. Багряного «Морітурі». Ми звергаємо увагу на співвідношення епічного та драматичного первнів у структурі твору.

Ключові слова: драматична повість, поетика, конфлікт, інтертекстуальність, антиутопія, абсурд, екзистенціалізм.